

ความหลากหลาย ทางชีวภาพ

BIODIVERSITY

ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสมดุลให้กับระบบนิเวศ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กรในระยะยาว ความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศช่วยสนับสนุนทรัพยากรธรรมชาติที่ธุรกิจพึ่งพา และมีบทบาทสำคัญในการลดความเสี่ยงจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการขาดแคลนวัตถุดิบ

บริษัท ราชพัฒนา เอ็นเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย รวมถึงที่ตั้งของสถานประกอบการอื่นๆ ของบริษัท เช่น ศูนย์รับซื้อและแปรรูปชีวมวล แพลงปลูกไม้โตเร็วเพื่อพลังงาน เป็นต้น ตั้งอยู่ในเขตสวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์และพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรไว้สำหรับประกอบกิจการโรงงานและพื้นที่สำหรับการทำเกษตรกรรมตามกฎหมายผังเมืองรวมจังหวัดทุกแห่ง โดยพื้นที่ตั้งโรงงานเป็นพื้นที่ที่มีการปรับปรุงไว้เพื่อการตั้งโรงงานโดยเฉพาะ จากการศึกษาและสำรวจพื้นที่ศึกษาตามรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ปรากฏแหล่งทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า สัตว์บกและสัตว์น้ำแต่อย่างใด ดังนั้น การก่อสร้างและการดำเนินงานของโครงการของบริษัทจึงมีผลกระทบต่อทรัพยากรชีวภาพทั้งบนบกและในน้ำบริเวณในระดับต่ำ อย่างไรก็ตามบริษัทตระหนักและให้ความสำคัญกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่บริเวณโดยรอบ มุ่งเน้นสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความสมดุลทางระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

นโยบายด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพและผลกระทบจากการดำเนินงานของบริษัทต่อระบบนิเวศ บริษัทจึงได้กำหนดแนวทางการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพภายใต้นโยบายความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. **ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management)** โดยปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง แสวงหาแนวทางยกระดับประสิทธิภาพการจัดการและควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงรักษาระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มคำนึงถึงความสำคัญ อันจะยังประโยชน์แก่สังคมและมวลมนุษยชาติอย่างยั่งยืน

2. **ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient Use of Resources)** โดยส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรทุกประเภทให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงแสวงหาแนวทางและวิธีการลดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด
3. **ดำเนินการจัดการด้านสภาพภูมิอากาศ (Climate Management)** โดยบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกให้สอดคล้องตามกฎหมายและข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมถึงแสวงหามาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและวิธีการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการประกอบธุรกิจ

การประเมินความเสี่ยงด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

กลุ่มบริษัทราชพัฒนามีความมุ่งมั่นในการดำเนินการประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพในโครงการต่างๆ โดยมีการพิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นทั้งภายในและบริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่โครงการของบริษัท รวมถึงพื้นที่ที่บริษัทมีการดำเนินการฟื้นฟูหรือปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ (Bio-diverse Habitats) ที่อาจได้รับผลกระทบจากโครงการ

บริษัทได้ใช้กระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เพื่อประเมินความเสี่ยงด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งจะพิจารณาและออกแบบโครงการเพื่อลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อระบบนิเวศ โดยเฉพาะในด้านการฟื้นฟูพื้นที่สีเขียว การบริหารจัดการน้ำและของเสีย และการลดมลภาวะทางอากาศ นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับชุมชนและองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างผลกระทบในทางบวกต่อความหลากหลายทางชีวภาพ กระบวนการประเมินผลกระทบทางชีวภาพนี้ยังรวมถึงการพัฒนาแผนการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity Action Plan: BAP) สำหรับทุกไซต์งานที่สำคัญของบริษัท เพื่อควบคุมและจัดการความเสี่ยงทางชีวภาพที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

การประเมินผลกระทบด้านความหลากหลายทางชีวภาพผ่านกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 ซึ่งบริษัทได้เปิดเผยข้อมูลผลการประเมินในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ตามที่กฎหมายกำหนด

(ข้อมูลอ้างอิง: <https://eia.onep.go.th/eia/detail?id=12336>)

การดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

1 โครงการ “ปลูกไม้ คืนผืนป่า สร้างอาชีพ”

บริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยบูรณาการการดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประชารัฐของรัฐบาล ในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าผ่านโครงการ “ปลูกไม้ คืนผืนป่า สร้างอาชีพ” ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างบริษัท สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 3 (ลำปาง) หน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และประชาชนในพื้นที่ตำบลทุ่งผึ้ง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง โดยมุ่งเน้นการฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ควบคู่กับการส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

โครงการ “ปลูกไม้ คืนผืนป่า สร้างอาชีพ” เป็นโครงการนำร่องที่ครอบคลุมพื้นที่กว่า 1,000 ไร่ ภายใต้นโยบาย “พลิกฟื้นผืนป่า สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยภาครัฐได้จัดสรรพื้นที่ในแปลงปลูกป่าทดแทนเพื่อให้ประชาชนมีที่ทำกิน ขณะที่บริษัทฯ ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดหากล้าไม้ให้ชุมชนนำไปปลูก รวมถึงการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูก การบำรุงรักษา และการขยายพันธุ์ไม้ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินโครงการ

- ปี 2561: มอบกล้าไม้ ฝึกอบรม และดำเนินการปลูกไม้ในพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม จำนวน 400 ไร่ คิดเป็นมูลค่ากว่า 1,026,667 บาท เพื่อเป็นต้นแบบในการฟื้นฟูป่าโดยใช้ไม้
- ปี 2562-2563: แจกกล้าไม้กว่า 40,000 ต้น มูลค่ากว่า 1,000,000 บาท ภายใต้โครงการ “คืนไม้สู่ผืนป่า เพื่อพัฒนาอาชีพและฟื้นฟูต้นน้ำ” โดยมุ่งเน้นการกระจายพันธุ์ไม้ไปยังพื้นที่ต่างๆ และสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลรักษาป่า

- ปี 2564–2566: มีสมาชิกเข้าร่วมโครงการกว่า 300 ครอบครัว พร้อมทั้งมีการขยายพันธุ์ไม้และปลูกเพิ่มในพื้นที่ อำเภอบางบาลและอำเภอบางใหญ่ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ต้องการฟื้นฟูระบบนิเวศให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- ปี 2567: บริษัทได้ดำเนินการติดตามผลการเจริญเติบโตของไม้ที่ปลูกในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการวิเคราะห์ผลความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศที่เพิ่มสูงขึ้น โดยไม้รุ่นแรกที่ปลูกซึ่งมีอายุ 6 ปี สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิต เช่น หน่อไม้และไม้ไผ่ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในครัวเรือน รวมถึงสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน ต่อยอดสู่การพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน

ประโยชน์ที่ได้รับ

ลดปัญหาการว่างงาน
สร้างอาชีพให้กับชุมชนกว่า

100
ครัวเรือน

สร้างแหล่งอาหารจากหน่อไม้
และผลิตภัณฑ์จากไม้

ส่งเสริมอุตสาหกรรมท้องถิ่น
เช่น การผลิตเฟอร์นิเจอร์
ไม้ตะเคียบ จักสาน
และแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้

เป้าหมายและแนวทางในอนาคต

1. เพิ่มพื้นที่ปลูกไม้ ในเขตป่าเสื่อมโทรมให้ครอบคลุมมากขึ้น พร้อมทั้งพัฒนาพันธุ์ไม้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่
2. พัฒนาเครือข่ายชุมชน ให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
3. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์จากไม้ เช่น การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ หน่อไม้แปรรูป และอุตสาหกรรมอื่นๆ เพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่ชุมชน
4. ติดตามและประเมินผลระบบนิเวศ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจว่าการปลูกไม้ช่วยฟื้นฟูพื้นที่ป่าและส่งผลดีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

ความเชื่อมโยงกับความหลากหลายทางชีวภาพ

- **ฟื้นฟูระบบนิเวศ:** การปลูกไม้ช่วยป้องกันการพังทลายของหน้าดิน รักษาความชุ่มชื้น และสร้างที่อยู่อาศัยให้กับสัตว์ป่า
- **เพิ่มพื้นที่สีเขียว:** ลดผลกระทบจากการตัดไม้ทำลายป่าและช่วยเพิ่มอัตราการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
- **ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน:** ไม้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย โดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

โครงการนี้มีส่วนช่วยในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติในหลายด้าน ได้แก่:

- เป้าหมายที่ 1: ขจัดความยากจน ผ่านการสร้างอาชีพที่ยั่งยืน
- เป้าหมายที่ 2: ความมั่นคงทางอาหาร ด้วยการส่งเสริมการปลูกพืชอาหาร
- เป้าหมายที่ 6: การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน โดยช่วยรักษาแหล่งน้ำต้นน้ำ
- เป้าหมายที่ 15: การฟื้นฟูระบบนิเวศทางบก และเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ

โครงการ “ปลูกไม้ คืนผืนป่า สร้างอาชีพ” ไม่เพียงแต่ช่วยฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมและเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน ช่วยให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง ขณะเดียวกันยังเป็นการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมให้เติบโตไปพร้อมกันอย่างสมดุล

2 โครงการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ป่าและพันธุ์ไม้หายาก

โรงไฟฟ้ากลุ่มราชพัฒนาให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการเพิ่มพื้นที่สีเขียว และดูแลรักษาพื้นที่ป่าไม้เพื่อคงไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่ดำเนินโครงการ

โครงการอนุรักษ์พันธุ์ไม้ป่าและพันธุ์ไม้หายากเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2554 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์ไม้ที่มีค่า รวมถึงพันธุ์ไม้หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ในท้องถิ่น สร้างแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้พนักงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ เป็นพื้นที่พักผ่อนและเพิ่มพื้นที่สีเขียว ให้กับพนักงานและสิ่งแวดล้อมโดยรอบ ส่งเสริมระบบนิเวศที่สมดุล โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากกรมป่าไม้เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินโครงการ

ปัจจุบัน โครงการมีพันธุ์ไม้ป่าและพันธุ์ไม้หายากกว่า 50 ชนิด รวมกว่า 1,500 ต้น ในพื้นที่บริษัทขนาด 63 ไร่ หรือ 100,800 ตารางเมตร โดยส่วนใหญ่เป็นไม้ต้นที่มีความสูงประมาณ 5-10 เมตร ตัวอย่างพันธุ์ไม้สำคัญที่ได้รับการอนุรักษ์ ได้แก่ พะยุง, ยางนา, แดง, ประดู่บ้าน, ยมหอม, ยมหิน, สะเดาดำ, จันผา, แก้วเจ้าจอม, จิกนา, หมี่เหม็น, ศรีตรัง, และนางพญากาหลง เป็นต้น

จากการดำเนินงาน พบว่าสัตว์ป่าขนาดเล็ก เช่น นก, กระรอก, มดแดง ได้เข้ามาอยู่อาศัย อีกทั้งยังพบเห็ดหลายชนิดและลูกไม้เกิดขึ้นเองเพิ่มขึ้นทุกปี แสดงให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ นอกจากนี้ยังมีการปลูกทดแทนต้นไม้ที่ตาย เพื่อรักษาสภาพป่าที่สมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง

การฟื้นฟูทรัพยากรน้ำและระบบนิเวศ

กลุ่มราชพัฒนาให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพทั้งบนบกและในแหล่งน้ำ โดยนอกจากการอนุรักษ์พันธุ์ไม้แล้ว บริษัทยังดำเนินโครงการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำอย่างต่อเนื่อง

บริษัท สหกรีน ฟอเรสต์ จำกัด ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดกำแพงเพชร สังกัดกรมประมง จัดโครงการ “คลองสวยน้ำใส ใส่ใจสิ่งแวดล้อม” ปลอยพันธุ์ปลาน้ำจืดมากกว่า 3,000 ตัว ลงในแหล่งน้ำสาธารณะใกล้เคียงเป็นประจำทุกปี

โครงการนี้มีเป้าหมายเพื่อฟื้นฟูปริมาณสัตว์น้ำจืด รักษาสมดุลระบบนิเวศน้ำ และส่งเสริมความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์น้ำให้คงอยู่ในระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

การสื่อสารและการมีส่วนร่วมของชุมชน

บริษัทให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพผ่านการสื่อสารและการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยได้ดำเนินการติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ภายในพื้นที่โครงการ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประโยชน์ที่ได้รับจากระบบนิเวศ และบทบาทของทุกภาคส่วนในการดูแลสิ่งแวดล้อม การอบรมและเผยแพร่ข้อมูลให้กับพนักงานและชุมชนเกี่ยวกับการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ บริษัทได้จัดกิจกรรมให้ความรู้และรับฟังความคิดเห็นจากชุมชน เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

